

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Fredag den 24. marts 2006 fremsendte jeg kopi af de høringsvar, Videnskabsministeriet havde modtaget i forbindelse med høringen over forslag til lov om ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet med flere love (Opfølgning på regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse).

./ I forlængelse heraf vedlægges til udvalgets orientering høringsnotat vedrørende samme lovforslag.

Jeg kan oplyse, at idet Folketingets Retsudvalg havde bedt om at få tilsendt høringsvarene, fremsender jeg ligeledes høringsnotatet til Retsudvalget.

Med venlig hilsen

Helge Sander

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, lov om radiofrekvenser og lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold (Opfølgning på regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse)

Høringsnotatet indeholder:

I. Generelle bemærkninger vedr. ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet

II. Specifikke bemærkninger vedr. ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet

III. Bemærkninger vedr. ændring af lov om radiofrekvenser

Advokatrådet, DANSK IT, Danske Dagblades Forening, Datatilsynet, Cybercity, Dansk Handel & Service, Dansk Metal, Danske Mediers Forum, Digital Rights Forbrugerstyrelsen, Forbrugerrådet, , HK Danmark, Institut for Menneskerettigheder, IT- Brancheforeningen (ITB), IT-Politisk Forening, ITEK/DI, Sonofon, TDC, Teleklagenævnet, Telekommunikationsindustrien (TI), Telia, 3 og Økonomi- og Erhvervsministeriet/Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har bemærkninger til lovudkastet.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Disse høringssvar er vedlagt høringssnotatet.

Amtsrådsforeningen, Banedanmark, Beredskabsstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Dansk Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste, Fødevarerministeriet, Grønlands hjemmestyre, Handelskartellet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Integrationsministeriet, Kulturministeriet, Realkreditrådet, Socialministeriet, Sundhedsstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Tekniq og Undervisningsministeriet har ikke bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Under afsnit I behandles en række overordnede temaer, som Videnskabsministeriet har identificeret i de modtagne svar. Flere af disse temaer behandles ofte i et og samme afsnit, hvorfor en gengivelse ville gøre notatet meget lidt overskueligt. Derfor gengives de enkelte svar ikke under dette afsnit.

Under afsnit II og III gengives og behandles de mere konkrete bemærkninger, der har været i de modtagne svar til formuleringer etc.

I. Generelle bemærkninger til udkastet til lov

En stor del af de modtagne høringssvar indeholder nogle generelle bemærkninger, der knytter sig til følgende temaer:

- Initiativerne giver ikke sikkerhed for, at politiet får adgang til al relevant teletrafik.
- Der er en tæt sammenhæng til den kommende logningsbekendtgørelse, der udmønter en ændring af retsplejeloven fra 2002.

- Danmark synes at indføre skrappe regler end lande, vi normalt sammenligner os med.
- Omkostninger og kompensation herfor.
- Proces og retssikkerhed.

Generelt giver telebranchens høringssvar udtryk for en positiv indstilling til at medvirke til at sikre samfundet og politiets efterforskningsmuligheder, og til at medvirke til implementeringen af regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse. Generelt er der kritik af bestemmelserne vedrørende logning, men opbakning (med nogle mindre reservationer) til de øvrige initiativer.

Derudover indeholder en række høringssvar, f.eks. fra Advokatrådet, bemærkninger knyttet til terrorbekæmpelse i form af overvågning, logning, aflytning og de retssikkerhedsmæssige spørgsmål, det rejser. Sådanne spørgsmål vedrører efter Videnskabsministeriets vurdering bestemmelser i Retsplejeloven, hvorfor de ikke kommenteres nærmere i dette høringssnotat.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

1.1 Initiativerne giver ikke sikkerhed for, at politiet får adgang til al relevant teletrafik.

En række høringssvar, herunder fra Advokatrådet, Dansk IT, Dansk Handel & Service, Dansk Metal, Forbrugerrådet og ITEK indeholder bemærkninger om, at selv med de initiativer, der ligger i regeringens handlingsplan, vil det ikke være muligt at sikre mulighed for aflytning eller logning af al relevant teletrafik.

Det skyldes dels de undtagelser, der er for mindre udbydere, dels den teknologiske udvikling. For så vidt angår den teknologiske udvikling, påpeges det specielt, at der vil være en del muligheder for at undgå registrering ved at benytte udenlandske udbydere, der ikke omfattes af danske regler, f.eks. udbydere af nomadisk IP-telefoni, ligesom der vil være mulighed for på individuel basis at kryptere trafikken, således at politiet vil skulle dekryptere for f.eks. at aflytte en samtale. DANSK IT anfører i den sammenhæng, at ”I teknisk forstand byder antiterrorpakken på en række udfordringer, der ikke kan løses på tilfredsstillende vis: Personligt udviklede *peer-to-peer* protokoller, ISP’ere, der udbyder deres services fra udlandet, IP-telefoni etableret direkte mellem to slutbrugere eller datterselskaber af større udenlandske koncerner, hvorfra internettrafik udgår, er eksempler på tilfælde, hvor det vil være yderst krævende eller direkte umuligt at honorere antiterrorpakkens krav. Og listen over *svage led* vil hurtigt udvides i takt med den teknologiske udvikling.”

Brugerne vil også kunne anvende virksomhedens internet forbindelse til videre brug af tjenester på internettet som e-mails, besøge hjemmeside m.v. En logning eller aflytning af brugerens data vil blot vise, at brugeren har haft en session til virksomheden, mens brugerens anvendelse af internet-tjenester ikke vil blive logget eller aflyttet.

Dette, særligt kombineret med omkostningerne, giver en række høringssparters anledning til at stille spørgsmål ved proportionaliteten i den samlede plan.

DANSK IT anfører f.eks., at ”de betydelige omkostninger, der vil være forbundet med en implementering af antiterrorpakke og logningsbekendtgørelse, er ganske ude af trit med den opnåede virkning. Der er tale om en så markant disproportionalitet mellem omkostninger og effekt, at der efterlyses et bagvedliggende rationale.”

Dansk Handel & Service anfører, at ”De voldsomme pålagte investeringer til industrien lukker ikke hullerne i systemerne”.

Advokatrådet opfordrer til nøje at overveje, hvorvidt proportionaliteten mellem udvidelsen af § 15 og de økonomiske omkostninger forbundet hermed, er til stede, da potentielle terrorister nemt ville kunne anvende kommunikationsformer (f.eks. Skype), der ikke efterlader sig elektroniske spor, og hvor aflytning umiddelbart ikke er muligt.

Videnskabsministeriet skal generelt bemærke, at lovforslaget i forhold til fremkomsten af nye kommunikationsformer og -teknologier i vid udstrækning tager højde herfor i medfør af den foreslåede ændring af § 15, hvormed bestemmelsen vil omfatte indretning af systemer og udstyr. Bestemmelsen bliver således teknologineutral og derfor uafhængig af den teknologi, der anvendes til fremførelse af kommunikationen. Således vil udbydere af IP-baserede taletelefonitjenester og udbydere af datatransmission nu også blive omfattet af forpligtelsen i § 15.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Videnskabsministeriet anerkender, at det ikke er realistisk at sikre logning af al trafik og mulighed for aflytning af alt udstyr. Forslaget skaber dog en betydelig forbedring af politiets efterforskningsmuligheder, som kan kombineres med mere traditionelle metoder. Der henvises i øvrigt til afsnit II nedenfor, hvor forholdet er yderligere uddybet.

Videnskabsministeriet skal desuden bemærke vedrørende samarbejdet med politiet, at det fortsat er hensigten at sikre et tæt samarbejde mellem branchen og politiet, sådan som der har været i en årrække i den såkaldte Politigruppe under Telekommunikationsindustrien. Dette samarbejde, herunder den fleksibilitet, som er accepteret mellem parterne, og som særligt kan udnyttes i forbindelse med ny teknologi, vil være stor betydning for en effektiv bekæmpelse af terror.

1.2 Der er en tæt sammenhæng til den kommende logningsbekendtgørelse, der udmønter en ændring af retsplejeloven fra 2002.

Alle høringssvar fra telebranchen og høringssvar fra en række andre parter, som Advokatrådet, Dansk IT, Dansk Metal og Forbrugerrådet kritiserer lovforslagets bestemmelser, der har relation til logning.

Kravet om logning blev indført i retsplejeloven ved anti-terror-pakken i 2002. Her fik justitsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om logning af oplysninger om teletrafik. Der er endnu ikke udstedt nærmere regler herom. Derfor er det fortsat uafklaret, præcist hvilke former for bagudrettede internet-relaterede data, der i sidste ende vil blive stillet krav om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til slutbrugere skal logge (registrere og opbevare). Det fremgår af høringssvarene, at den situation skaber betydelig teknisk og økonomisk usikkerhed om gennemførelsen af anbefaling 15 og anbefaling 18 i relation til registrering og opbevaring af bagudrettede data (logning), fordi det fortsat er uklart, hvilke data der vil blive tale om.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Udvidelsen af telelovens § 15 betegnes i flere høringssvar som en uspecificeret investeringsforpligtelse for telebranchen, idet det bemærkes, at omkostningerne kan løbe op i mindst 2 milliarder kr. for branchen, jf. afsnit 1.4.

Dansk Handel & Service anfører, at ”Danske teleudbydere kender således ikke deres fremtidige investeringsomkostninger, hvilket er højst problematisk i deres strategiske planlægning.”

Det er Dansk Metals opfattelse, at ”...de i høringen fremlagte forslag ikke vil have den ønskede effekt og slet ikke sat i forhold til omkostningerne på logningen, en omkostning der er stor uden at have særlig effekt, set i forhold til f.eks. de igennem EU-direktivet foreslåede regler.”

I mange høringssvar anbefales det derfor, at anbefaling 15 og 18 i Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse i første omgang kun gennemføres i relation til fremadrettede data. Advokatrådet anfører i den forbindelse, at ”Den foreslåede løsning, hvorefter reglerne indføres nu men først sættes i kraft efter administrativ beslutning, forekommer - også henset til at det må antages, at omkostningerne kan blive særdeles betydelige – betænkelig ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt. En sådan fremgangsmåde kan resultere i en situation, hvor administrativt fastsatte regler (logningsbekendtgørelsen og § 4, stk. 2 i lovforslaget), som indebærer omkostninger for mange millioner kr. eller måske endda milliarder kr., indføres, uden at lovgiver var vidende herom”.

Videnskabsministeriet skal bemærke, at den rejste problemstilling vedrørende opdeling af lovforslaget har været behandlet i den tekniske arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse nedsat under Videnskabsministeriet. Det fremgår af afrapporteringen fra arbejdsgruppen, at:

”Såfremt sammenhængen mellem anbefalingerne og den kommende logningsbekendtgørelse giver anledning til overvejelser om at udskyde

lovforslaget, kunne en løsning være at udskyde lovforslag om de relevante dele af anbefalingerne 15 og 18, indtil indholdet af bekendtgørelsen er kendt.

Arbejdsgruppen har ikke vurderet fordele og ulemper ved en sådan udskydelse, men vurderer, at det vil være teknisk og juridisk muligt at afgrænse forpligtelserne knyttet til logning fra den øvrige del, således at gennemførelsen af handlingsplanens anbefalinger ikke ville blive forsinket heraf.”

Videnskabsministeriet er ikke uenig i, at investeringsbehovet, som følge af logningsforpligtelsen, ikke kan opgøres, før der er sket en nærmere afklaring.

Regeringen har valgt at udskyde fremsættelse af et lovforslag, der gennemfører de dele af anbefaling 15, der vedrører logning, til oktober 2006.

Mange høringssvar indeholder også en række bemærkninger til selve logningsforpligtelsens omfang. Videnskabsministeriet skal generelt henvise til Justitsministeriet for så vidt angår de bemærkninger, der relaterer sig specifikt til logningsbekendtgørelsen, herunder blandt andet spørgsmål om proportionalitet, rækkevidden af logningsforpligtelsen, forholdet til EU-direktivet om logning og hjemmelsgrundlaget. Det skal hertil bemærkes, at der i øjeblikket og frem til sommer 2006 foregår et arbejde i en logningsarbejdsgruppe under Justitsministeriet, hvor de tekniske løsninger i forhold til logning og de økonomiske konsekvenser heraf drøftes. Disse spørgsmål kommenteres derfor ikke nærmere i dette høringsnotat.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

1.3 Danmark synes at indføre skrappe regler end lande, vi normalt sammenligner os med.

En række høringssvar, herunder fra Advokatrådet, Dansk Handel & Service, Dansk IT, ITEK, Sonofon, Telia og TI tager udgangspunkt i, at terror rammer internationalt og skal forebygges og bekæmpes internationalt. Derfor er der en del kritik af, at Danmark går foran med gennemførelse af krav om bl.a. logning. Flere af høringssvarene peger på, at det vil betyde øgede omkostninger, ikke bare på grund af omfanget, men også fordi en række løsninger vil skulle udvikles til brug for de danske selskaber, før de er blevet standardvarer til alle europæiske teleselskaber. Dansk IT påpeger f.eks., at ”Danmark bør følge den linje, der er lagt fra europæisk side frem for at gå uovervejede enegang. Både terrorbekæmpelsen og teknologiens internationale natur gør det meningsløst at søge afsondrede nationale løsninger.”

Der peges også på risikoen for forsinket gennemførelse, fordi leverandørerne vil have større fokus på de løsninger, der efterspørges af mange kunder fra flere og/eller større lande.

Det bemærkes af flere høringssvar, at konkurrencen påvirkes negativt for dansk baserede selskaber på et stadigt mere internationalt marked.

Dansk Handel & Service anfører, at ”Danmark går en unødvendig enegang i EU” og at ”De pålagte investeringer skaber stigende tele- og internetpriser hos slutbrugerne til skade for konkurrencekraften”.

Dansk Handel & Service finder det ligeledes ”uforståeligt, at man med det fremsatte forslag vælger at pålægge en specifik branche investeringsomkostninger på op mod 1 til 2 milliarder kr.”

For så vidt angår de indkomne bemærkninger vedrørende den danske håndtering af EU-direktivet om logning, både for så vidt angår niveauet for implementering samt fristen for implementering, må Videnskabsministeriet henvise til, at logningsdirektivet implementeres af Justitsministeriet og ikke med nærværende lovforslag.

Videnskabsministeriet anerkender dog, at der kan være øgede omkostninger ved ikke at benytte sig af direktivets mulighed for at opnå ekstra tid til implementeringen af direktivet og ved endvidere at gå videre end direktivets mindstekrav.

Videnskabsministeriet anerkender endvidere, at et øget dansk omkostningsniveau vil påvirke konkurrencen for så vidt angår grænseoverskridende tjenester.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

1.4 Omkostninger og kompensation herfor.

De fleste hørings svar fra telebranchen kritiserer, at udmøntningen af Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse og logningsforpligtelsen vil medføre meget store omkostninger.

Der henvises til, at omkostningerne til udvidelse af kravene til aflytning skønnes af telebranchen at udgøre i størrelsesordenen 50-100 mio. kr. Heri er ikke indregnet omkostninger til uddragning af trafikdata fra en kundes bruttodatastrøm. Gennemførelse af krav om logning skønnes af branchen væsentligt mere omkostningstung. En gennemførelse af kravene i det kommende EU-direktiv om logning af trafikdata skønnes at koste i størrelsesordenen 100-500 mio. kr. inkl. omkostninger til sikring af hurtig levering af ”friske” data (anbefaling 18). Der henvises endvidere til, at omkostningerne til en gennemførelse af de logningskrav, der lå i det udkast til logningsbekendtgørelse, der blev forelagt Justitsministeriets ekspertgruppe om logning i februar 2005, skønnes af branchen at udgøre 1-2 milliarder kr.

Bl.a. Dansk Handel & Service udtrykker bekymring for, hvilke konsekvenser dette vil få for prisniveauet på teletjenester. Dansk Handel & Service anfører således, at ”Derfor skal de af staten ansete nødvendige investeringer i telesektoren medføre kompenserende til telebranchen for at undgå en forringelse i branchens konkurrenceevne og en merpris hos tele-slutbrugere.”

Dansk Handel & Service finder i øvrigt, at ”lovforslagets pålægning af udgiftsforpligtigelser til telebranchen og dermed telebrugere er i modsætning til regeringens fremadrettede ambition om at udvikle Danmark som it-nation.”

DANSK IT anfører, at ”Helt naturligt må disse ekstraomkostninger forventes at blive overvæltet på brugerne - virksomheder og borgere - som dermed vil opleve øgede omkostninger, der reelt vil have samme virkning som en *teknologisk*

beskatning. Dermed vil der opstå en stærkt uønsket sideeffekt i form af barrierer for yderligere digitalisering i det danske samfund.”

Konsekvenserne forventes at variere betydeligt mellem udbyderne. Ikke alene på grund af selskabernes størrelse eller deres tjenester, men også på grund af mulighederne for at tilpasse forskellige individuelle tekniske løsninger.

DANSK IT anfører endvidere, at ”De øgede omkostninger som følge af terrorbekæmpelse vil i denne sammenhæng have en effekt, der svarer til en teknologisk punktafgift, og dermed reducerer det antal af små og mellemstore virksomheder, der formår at gøre teknologiske investeringer lønsomme. For større virksomheder vil de overvæltede omkostninger påvirke konkurrenceevnen og sætte yderligere skub på udflytning af især it-intensive arbejdspladser.”

Derfor indeholder mange svar fra telebranchen opfordringer til, at der indføres kompensationsordninger, således som logningsdirektivet også åbner for, med henblik på, at selskaberne kompenseres økonomisk for de investeringer, der må foretages alene med henblik på assistance til politiet. Det anføres i den forbindelse, at en kompensation vil sikre en afvejning af det økonomiske og driftsmæssige hensyn med hensynet til politiets efterforskningsmuligheder.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Videnskabsministeriet skal i forhold til omkostningsniveauet for de pålagte forpligtelser - herunder de fremkomne estimer fra branchen - bemærke, at de endelige omkostninger, som pålægges branchen, er en direkte følge af dels anbefalingerne i ”Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse” dels implementeringen af anti-terrorloven fra 2002. Videnskabsministeriet vil præcisere bemærkningerne på det punkt.

I forhold til det anførte vedrørende kompensation skal ministeriet bemærke, at der ikke i regeringens handlingsplan er lagt op til, at staten kompenserer branchen for de omkostninger, som implementeringen af handlingsplanen påfører branchen. Dette har heller ikke tidligere været gældende, jf. den nuværende formulering af § 15, stk. 1, i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet.

1.5 Proces og retssikkerhed.

Flere høringsvar, særligt fra Advokatrådet, CyberCity, Sonofon, TDC, Telia og TI, anfører, at det lovforberedende arbejde har været begrænset, og at lovforslaget derfor forekommer overfladisk. Advokatrådet bemærker generelt, ”at tiltag til bekæmpelse af terror i form af overvågning, logning, aflytning m.v. indebærer væsentlige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, som skal overvejes nøje.” Advokatrådet udtrykker derfor ”bekymring for, om det lovforberedende arbejde, som ligger til grund for det omhandlede lovforslag (især § 15), er tilstrækkeligt tilbundsående”.

Der udtrykkes derfor frygt for, at der vil opstå tvivl om fortolkningen af bestemmelserne fremover.

Det kritiseres også, at der ikke har været en sammenhængende høringsproces for dette lovforslag og de bestemmelser, der skal gennemføres af Justitsministeriet.

DANSK IT og ITEK udtrykker særligt frygt for, at de foreslåede regler kan medføre frygt for øget overvågning og dermed begrænse brugen af IT.

Danske Mediers Forum udtrykker betænkeligheder ved, at reglerne kan udhule kildebeskyttelsen.

Videnskabsministeriet skal bemærke, at det er korrekt, at der har været en manglende tidsmæssig sammenhæng mellem høringen over nærværende lovforslag og andre dele af terrorpakken, herunder de dele, der behandles af Justitsministeriet. Det skal dog hertil bemærkes, at der sker en koordineret fremsættelse i Folketinget af den samlede antiterror-lovpakke uanset den ressortopdelte implementering af handlingsplanen. Der skabes ved en samlet fremsættelse mulighed for en grundig, helhedsorienteret politisk drøftelse.

For så vidt angår de indkomne bemærkninger vedrørende processen omkring implementeringen af ”Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse” kan Videnskabsministeriet bemærke, at der er tale om en samlet implementering på flere ministerområder, og at der har været et politisk ønske om at gennemføre handlingsplanens anbefalinger hurtigst muligt af hensyn til en optimal terrorbekæmpelse. Videnskabsministeriets lovforslag indgår således i en samlet pakke af forslag til implementering af handlingsplanen.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Det er uklart, om frygt for øget overvågning vil begrænse brugen af IT, men dette spørgsmål må afvejes mod hensynet til terrorbekæmpelse, og giver derfor ikke i sig selv anledning til ændringer af lovforslaget.

For så vidt angår spørgsmålet om kildebeskyttelse, skal det bemærkes, at dette lovforslag især vedrører de tekniske forhold. Spørgsmålet om, i hvilket omfang politiet kan få adgang til oplysninger om teletrafik, må behandles i forbindelse med Justitsministeriets høring.

II. Specielle bemærkninger til ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet

Almindelige bemærkninger, afsnit B, gældende regler

Datatilsynet bemærker, at det fremgår af høringen, at lovforslaget har tæt sammenhæng med udmøntningen af andre anbefalinger i Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, samt med udmøntningen af hjemmelen i retsplejeloven til at udstede logningsbekendtgørelsen, jf. retsplejelovens § 786, stk. 4.

Idet Datatilsynet endnu ikke har udtalt sig om udmøntninger af andre anbefalinger i Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, skal Datatilsynet forbeholde sig at komme med yderligere bemærkninger til det foreliggende lovforslag, såfremt der måtte være anledning dertil.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Datatilsynet bemærker, at det i afsnit 4.2.8. i lovforslaget er anført, at lovforslaget ikke ændrer de rettigheder og forpligtelser, der gælder for behandling af personoplysninger.

Det fremgår endvidere, at de oplysninger, der er omfattet af lovforslaget, kan indeholde personoplysninger omfattet af persondataloven¹. Dog henvises der til, at loven ifølge § 2, stk. 11, ikke gælder for behandlinger, der udføres for politiets og forsvarrets efterretningstjenester.

I den anledning bemærker Datatilsynet, at undtagelsen for politiets og forsvarrets efterretningstjenester efter Datatilsynets opfattelse kun omfatter de databehandlinger, som disse tjenester er ansvarlige for. Da lovforslaget så vidt ses omhandler behandlinger af personoplysninger, som andre end efterretningstjenesterne er dataansvarlige for, skal Datatilsynet anbefale, at henvisningen til persondatalovens § 2, stk. 11, udelades.

Datatilsynet skal desuden anbefale, at det i lovforslagets bemærkninger præciseres, hvorvidt det med lovforslaget tilsigtes at fravige persondataloven eller de bestemmelser om beskyttelse af personoplysninger, der er fastsat i telelovgivningen.

Datatilsynet skal eksempelvis pege på reglerne om behandlingssikkerhed i persondatalovens kapitel 11, samt § 13, stk. 3, i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, hvorefter udbyderne skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at oplysninger om andres brug af nettet eller tjenester eller indholdet heraf ikke er tilgængelige for uvedkommende.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger som ændret ved lov nr. 280 af 25. maj 2001.

Datatilsynet går ud fra, at de krævede ændringer af udbydernes systemer alene skal muliggøre adgang for politiet i henhold til retsplejeloven, og at ændringerne således ikke må medføre, at det bliver lettere for andre – herunder for personer, der er ansat hos eller udfører arbejde for udbyderne – at få adgang til oplysninger, som er dem uvedkommende. Datatilsynet skal foreslå, at dette eventuelt tydeliggøres i forslaget.

Datatilsynet går endvidere ud fra, at det ikke er med dette lovforslag, der bliver tale om at fravige bestemmelserne om udbydernes behandling af personoplysninger, således at disse får mulighed for (og pligt til) at opbevare oplysningerne i længere tid, end hvad der er tilladt efter de gældende regler i persondataloven og telelovgivningen. Dette går tilsynet derimod ud fra vil ske efter reglen i retsplejelovens § 786, stk. 4, og den logningsbekendtgørelse, der forventes udstedt.

Ligeledes går Datatilsynet ud fra, at fravigelse af persondatalovens eller telelovgivningens videregivelsesregler ikke sker med nærværende lovforslag, men eventuelt med det forslag (terrorpakken), som Justitsministeriet netop har sendt i høring. Datatilsynet skal foreslå, at dette eventuelt præciseres.

TI bemærker, at det er uklart, hvorfor persondataloven omtales som underpunkt til pkt. 4.2 ("den tværministerielle arbejdsgruppes overvejelser").

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet bemærker generelt, at lovforslaget ikke ændrer gældende ret i forhold til reglerne om persondatabeskyttelse.

Videnskabsministeriet bemærker således, at det er korrekt, at der ikke med nærværende lovforslag er tale om at fravige bestemmelserne om udbydernes behandling af personoplysninger, således at disse får mulighed for (og pligt til) at opbevare oplysningerne i længere tid, end hvad der er tilladt efter de gældende regler i persondataloven og telelovgivningen.

Videnskabsministeriet bemærker endvidere, at der med Justitsministeriets kommende logningsbekendtgørelse vil være tale om en registreringspligt, der må forventes at ligge ud over, hvad udbyderne normalt registrerer med henblik på debitering. Der er således i vidt omfang tale om registrering og behandling, der alene udføres af hensyn til politiets efterretningsmuligheder.

Det skal dog bemærkes, at det stadig er udbyderne af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der er ansvarlige for databehandlingen. I og med undtagelsen efter Datatilsynets opfattelse kun omfatter de databehandlinger, som disse tjenester er ansvarlige for, udgår henvisningen til § 2, stk. 11.

Videnskabsministeriet vurderer i øvrigt, at det er relevant at foretage præciseringer som anbefalet vedrørende persondataloven mv. Ministeriet vil

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

således supplere den eksisterende beskrivelse af persondataloven efter Datatilsynets anvisning og hermed præcisere, at det ikke tilsigtes at fravige persondataloven eller de bestemmelser om beskyttelse af personoplysninger, der er fastsat i telelovgivningen.

Almindelige bemærkninger afsnit C. 1.1. /Definitioner

TI bemærker, at det i tilknytning til den udtømmende opremsning af typer af indgreb i meddelelseshemmeligheden bør anføres, at lovforslaget kun vedrører krav om mulighed for indgreb i meddelelseshemmeligheden i form af aflytning, teleoplysning og udvidet teleoplysning. Herved præciseres, at rumaflytning, brevstandsning og brevåbning naturligvis ikke er omfattet af lovforslaget.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil foretage den af TI anførte præcisering.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Almindelige bemærkninger afsnit C 1.4.1 - Fremadrettede oplysninger

TI bemærker, at overskriften til pkt. 1.4.1 bør ændres fra ”Fremadrettede oplysninger” til ”Fremadrettede indgreb i meddelelseshemmeligheden (aflytning og fremadrettet tele- og masteoplysning”.

TI bemærker endvidere i forhold til 2. afsnit side 17 til afsnittet: ”I sådanne tilfælde vil trafikken ofte gå til/fra én bestemt udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, i hvis net, der vil være mulighed for at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden”, at der bør tilføjes: ”hvis bolignetudbyderen har outsourcet forpligtelsen til at sikre, at der kan gives adgang til indgreb i meddelelseshemmeligheden”.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil foretage den af TI anførte præcisering af overskriften.

Det skal hertil bemærkes, at § 15 i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet ligeledes teknisk skal sikre, at der kan foretages indgreb i form af såkaldt ”teleobservation”, der indføres som et nyt begreb i retsplejeloven, jf. lovforslag L 217 fra Justitsministeriet til ændring af § 791 a i retsplejelovens kap. 71 (nyt stk. 5 og 6). Bestemmelsen vil således understøtte Justitsministeriets implementering af anbefaling 30. Det nye begreb ”teleobservation” understøttes af en allerede eksisterende teknik.

TI's forslag til overskrift vil derfor bliver suppleret med begrebet ”teleobservation”.

I forhold til TI's bemærkning vedrørende 2. afsnit s. 17 bemærkes, at ministeriet ikke finder anledning til at indføre den af TI foreslåede tilføjelse i lovforslaget.

Almindelige bemærkninger afsnit C 1.4.2 – Historiske oplysninger

TI bemærker, at overskriften bør ændres fra ”historiske oplysninger” til ”Indgreb i meddelelshemmeligheden med hensyn til historiske tele- og masteoplysning”.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet bemærker, at overskriften ”historiske oplysninger” bibeholdes, idet det er besluttet at udskyde den del af lovforslaget, der vedrører logning af historiske data, jf. afsnit 1.2 ovenfor. I forhold til anbefaling 18 forpligtes udbydere således alene til at udøve praktisk bistand i relation til fremfindning af historiske oplysninger, som udbydere er i besiddelse af, selv om der ikke er fastsat noget krav om logning heraf.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Almindelige bemærkninger, afsnit D, erhvervsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Erhvervsministeriet anfører, at lovforslaget påfører udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester ekstraomkostninger i form af investering i nye net og systemer. Det fremgår af lovforslaget, at branchen skønner ekstraomkostningen i størrelsesordenen 50-100 mio. kr. Hertil skal Økonomi- og Erhvervsministeriet anføre, at omkostningen kan virke som en adgangsbarriere for nye udbydere og derved mindske konkurrencen på telemarkedet. Økonomi- og Erhvervsministeriet går ud fra, at konkurrencehensynet er vejet op imod varetagelsen af øvrige hensyn.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har også indhentet kommentarer fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering, CKR, der har følgende bemærkninger:

CKR vurderer, at lovforslaget vil medføre administrative konsekvenser for de omfattede virksomheder, dels i form af omstillingsbyrder og dels i form af løbende administrative byrder. Hvordan virksomhederne nærmere vil blive påvirket af kravene i forslaget vedr. logning, vil dog først ligge klart, når den såkaldte logningsbekendtgørelse foreligger.

Lovforslaget medfører, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester *til slutbrugere* skal sikre, at det tekniske udstyr og de tekniske systemer udbyderen anvender, er indrettet således, at politiet kan få adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden umiddelbart efter registrering af teleoplysninger, at det er muligt for politiet at foretage aflytning og øjeblikkelig overførsel af kommunikation til en anden medlemsstat og, at det er muligt for andre medlemsstater og for politiet at foretage direkte aflytning af telekommunikationen på de gateway-stationer, danske udbydere bruger.

Udbydere vil således være forpligtet til at omstille deres systemer, hvilket blandt andet vil kræve investeringer i nyt IT. CKR vurderer, at bestemmelsen vil medføre store administrative omstillingsbyrder for de omfattede virksomheder. Der vurderes umiddelbart at være ca. 25 virksomheder, der er omfattet af lovforslaget.

Konsekvenserne af lovforslaget for de forskellige udbydere vil følge af logningsbekendtgørelsen. Omstillingsomkostningerne vil blive opgjort ifm. den senere opdatering af AMVAB-målingen af VTUs erhvervsrettede lovgivning i 2006 eller 2007 (afhængigt af hvornår logningsbekendtgørelsen træder i kraft).

De omfattede virksomheder vil desuden få nye løbende administrative byrder som følge af, at de skal sikre, at politiets anmodninger om fremskaffelsen af historisk tele- og udvidet teleoplysning behandles straks og på en måde, så hensigten med indgrebet ikke forspildes. De nye krav til hurtig udlevering af oplysninger og opbevaring af materiale vil følge nærmere af logningsbekendtgørelsen.

Økonomi- og Erhvervsministeriet påpeger endvidere, at lovforslaget desuden medfører en løbende administrativ byrde for de omfattede virksomheder, da udbydere skal indberette og opdatere oplysninger om telefonnummer og aktuel udbyder til en fælles database, *umiddelbart* efter en slutbrugers skift af udbyder. På baggrund af oplysninger fra AMVAB-basismålingen af ministeriets erhvervsrettede lovgivning, vurderer CKR, at denne opstrammede bestemmelse, vil medføre en mindre løbende administrativ byrde for de omfattede virksomheder. Vurderingen er baseret på et forventet lavt antal omfattede virksomheder, men det nærmere omfang af byrden vil blive opmålt ifm. opdateringen af ministeriets AMVAB-basismåling i efteråret 2006.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Lovforslaget medfører endvidere, at udbydere som noget nyt skal registrere deres virksomheder hos Rigspolitiets Telecenter. Denne bestemmelse vurderes ligeledes at medføre en løbende administrativ byrde, men konsekvenserne vil først kunne vurderes med logningsbekendtgørelsen.

Der kan på baggrund af ovenstående bemærkninger foreslås følgende tekst til den del af lovforslagets bemærkninger, der omhandler forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

”Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det skal forelægges et virksomhedspanel. Forslaget har derfor ikke været forelagt Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.”

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil indføre det foreslåede afsnit i bemærkningerne til lovforslaget.

De enkelte bestemmelser:

Lovforslagets § 1, nr. 1 og nr. 2 (Ændring af § 15, stk. 1.)

Advokatrådet og TI opfordrer til, at § 15 i første omgang kun skal gælde fremadrettede oplysninger (aflytninger), mens krav til teleudbydernes udstyr og systemer, der relaterer sig til historiske oplysninger (logning), bør afvente logningsbekendtgørelsen udstedelse.

ITEK og TI finder desuden, at kravene i anbefaling 15 til aflytning alene bør gælde fremadrettet for nye systemer i lighed med de principper, der blev anvendt ved tidligere udvidelser af aflytningspligten til mobiltelefoncentraler.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet henviser, for så vidt angår den rejste problemstilling vedrørende opdeling af lovforslaget, til bemærkningerne under afsnit 1.2.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Videnskabsministeriet skal endvidere bemærke, at det følger af rapporten ”Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror”, at formålet med implementeringen af bl.a. anbefaling 15, 17 og 18 er at give politiet bedre efterforskningsredskaber på teleområdet. En række af anbefalingerne er udtryk for, at der efter arbejdsgruppens opfattelse er behov for, at myndighedernes efterforskningsredskaber tilpasses den teknologiske udvikling.

Det er således ikke i overensstemmelse med formålet i regeringens handlingsplan, at kravene alene bør gælde for systemer, der sættes i drift efter lovens ikrafttræden, da politiets efterforskningsmuligheder jo så ikke forbedres for systemer, der allerede anvendes. ITEK’s ønske kan således ikke imødekommes.

Desuden opfordrer Advokatrådet og TI Videnskabsministeriet til nøje at overveje, hvorvidt proportionaliteten mellem udvidelsen af § 15 og de økonomiske omkostninger forbundet hermed, er til stede, da potentielle terrorister nemt ville kunne anvende kommunikationsformer (f.eks. Skype), der ikke efterlader sig elektroniske spor, og hvor aflytning umiddelbart ikke er muligt.

Bemærkninger:

I forhold til det anførte vedrørende proportionaliteten skal ministeriet bemærke, at kommunikationsformer på internettet - eksempelvis IP-telefoni som Skype - også efterlader sig elektroniske spor i dag. Enhver form for aktivitet på internettet er baseret på udveksling af datapakker, og for en vilkårlig datapakke kan brugerens internetudbyder altid registrere en række grundlæggende spor - eksempelvis afsenderens IP-adresse, modtagerens IP-adresse, tidspunkt for overføringen af datapakken etc.

Hvis en VoIP-tjeneste (en applikation) udbydes af en anden udbyder end udbyderen af selve transmissionstjenesten, kan udbyderen af transmissionstjenesten kun stille oplysninger til rådighed fra transmissionstjenesten. Dette er f.eks. gældende med en applikation som Skype, når opkaldsmulighed til almindelige telefonnumre ikke indgår. Det er således ikke muligt for udbyderen at dekryptere data for så vidt angår en sådan VoIP-tjeneste. Udbyderen er således alene forpligtet til at stille de krypterede data fra bruttodatastrømmen til rådighed.

Forbrugerstyrelsen finder det uklart, hvorvidt § 15 vil virke forskelligt på henholdsvis traditionel telefoni og pakkebaseret kommunikation. I forlængelse heraf, finder Forbrugerstyrelsen, at hvis pakkebaserede netværk undtages af § 15, vil en stor og stigende del af kommunikationen ikke blive omfattet af lovgivningen. Dermed bliver det mere attraktivt for grupper og enkeltpersoner, som måtte nære et ønske om at undgå myndighedernes bevågenhed, at benytte sig af sådanne kommunikationsformer.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet kan hertil oplyse, at § 15's virkefelt med den foreslåede ændring bliver teknologineutralt og derfor uafhængig af den teknologi, der anvendes til fremføring af kommunikationen. For så vidt angår Forbrugerstyrelsens bemærkninger til pakkebaserede kommunikation, kan det oplyses, at meningen med udvidelsen af § 15 er, at udbydere af f.eks. IP-baserede taletelefonitjenester og udbydere af datatransmission til forskel fra tidligere nu også vil blive omfattet af forpligtelserne i § 15.

ITEK bemærker, at begrebet "teleoplysning" ikke er nærmere defineret i teleloven. Desuden foreslår ITEK, at bestemmelsen i § 15, stk. 1, nr. 2, modificeres, således at "fremadrettet tele- og udvidet teleoplysning" erstattes med "fremadrettet tele- og udvidet teleoplysning i form af trafikdata". Endvidere bør der i telelovens kapitel 2 tilføjes en definition af trafikdata og lokaliseringsdata svarende til definitionerne i udbudsbekendtgørelsen og direktiv 2002/58.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet bemærker, at § 15 handler om politiets adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden samt indgreb i form af teleobservation, jf. retsplejelovens kapitel 71. Ved indgreb i meddelelshemmeligheden forstås de typer af indgreb i meddelelshemmeligheden, som findes i retsplejelovens § 780 vedrørende teleområdet. Disse typer indgreb er: Aflytning, teleoplysning (f.eks. hvilke telefonnumre, der har været sat i forbindelse med et bestemt telefonnummer), udvidet teleoplysning (f.eks. masteoplysninger). Støtte til fortolkningen af disse begreber skal findes i retsplejeloven og denne lovs forarbejder.

Begreberne ”teleoplysning” og ”udvidet teleoplysning” anvendes ikke i telelovgivningen. Disse begreber er derfor ikke defineret i telelovgivningen. § 15 omhandler indgreb i meddelelseshemmeligheden og de begreber, der er knyttet hertil. Definitionsmæssigt adskiller begreberne ”teleoplysning / trafikdata” og ”udvidet teleoplysning / lokaliseringsdata” sig væsentligt fra hinanden. Begreberne ”trafikdata” og ”lokaliseringsdata” kan derfor ikke anvendes i forbindelse med § 15.

På den baggrund kan ønsket om modificering af formuleringen af § 15, stk. 1, nr. 2, ikke imødekommes. Det vil dog blive yderligere præciseret i bemærkningerne, at retsplejelovens definitioner er styrende for definitionerne i medfør af lovforslaget.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

TI finder, at udvidelsen af § 15 ikke er præget af tilbundsgående analyser som i andre lande. TI finder derfor, at bemærkningerne til lovforslaget bør erkende dette, hvorfor der bør være en klarere og bredere hjemmel til undtagelser. Der er samtidigt intet belæg for at kræve kortere implementeringstider end 18 måneder.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet er bekendt med, at der f.eks. i Sverige er udarbejdet en udredning om emnet for § 15. Videnskabsministeriet har som forberedelse til lovudkastet afholdt en række møder i en teknisk arbejdsgruppe. Der er på baggrund af disse møder udarbejdet en afrapportering.

I tillæg hertil er der bl.a. i afrapporteringen foreslået et fortsat og udvidet tæt samarbejde mellem branchen, politiet/PET og myndighederne om en fælles forståelse af forventningerne til den bistand, der skal ydes til politiets efterforskning, og om hvordan det sikres, at nye teknologier og tjenester overholder reglerne om kriminalitets- og terrorbekæmpelse.

Hjemlen til fravigelse af krav til indretning af teknisk udstyr og tekniske systemer, der på nuværende tidspunkt er i § 15, stk. 4, føres videre i lovforslagets § 15, stk. 5. Hjemlen er med lovforslaget således ikke indskrænket i forhold til tidligere. Det er desuden videnskabsministeriets opfattelse, at hjemlen er tilstrækkelig klar.

Implementeringsfristen for nyt udstyr er 1 år efter lovens ikrafttrædelse. For udstyr, som allerede er i drift, er implementeringsperioden 18 måneder fra lovens ikrafttrædelse.

TI gør endvidere opmærksom på, at e-mailtjenester ikke efter telelovgivningen indebærer udbud af elektroniske kommunikationstjenester, og den foreslåede ændring af telelovens § 15 har dermed hverken virkning for aflytning eller logning af e-mail, herunder webmail.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet skal bemærke, at registrering og opbevaring af oplysninger om e-mailtjenester og deres nærmere indhold vil blive fastsat i logningsbekendtgørelsen. I forlængelse heraf kan nævnes, at § 15 kun omhandler det tekniske udstyr og de tekniske systemer.

Definitionen af elektroniske kommunikationstjenester fremgår af § 3, stk. 2, i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at definitionen omfatter kommunikation i form af f.eks. en e-mail. Det fremgår desuden af bemærkningerne, at levering af en e-post adresse eller etablering af f.eks. et webhotel derimod ikke i sig selv anses for en elektronisk kommunikationstjeneste. Det afgørende er, om udbyderen tillige sælger formidling af teletrafik/transportydelser.

For så vidt angår aflytning, er det således korrekt, at visse web-baserede indholdstjenester, som (f.eks. "Hotmail" og "Messenger") ikke er elektroniske kommunikationstjenester i telelovens forstand, da udbyderen heraf ikke tillige sælger formidling af teletrafik/transportydelser. Ikke desto mindre vil den udbyder, som har slutbrugerforholdet i forhold til transportydelsen, altid have pligt til, hvis der er tale om en retskendelse til aflytning, at udtage den del af bruttodatastrømmen, der relaterer sig til det objekt, som skal aflyttes. E-mailtjenester, hvor udbyderen heraf tillige sælger formidling af transportydelser (f.eks. et internetabonnement), vil dog være omfattet af definitionen af en elektronisk kommunikationstjeneste og dermed også af § 15.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

TI påpeger yderligere, at § 15, stk. 1, nr. 2, om fremadrettet teleoplysning er en delmængde af § 15, stk. 1, nr. 1, (alle former for indgreb i meddelelshemmeligheden), hvorfor § 15, stk. 1, nr. 2, bør udgå.

Såfremt ovennævnte forenkling ikke tages til følge, foreslår TI i lighed med ITEK, at bestemmelsen i § 15 stk. 1, nr. 2, modificeres, således at "fremadrettet tele- og udvidet teleoplysning" erstattes med "fremadrettet tele- og udvidet teleoplysning i form af trafikdata". Samtidigt bør der i telelovens kapitel 2 tilføjes en definition af trafikdata svarende til definitionerne i udbudsbekendtgørelsen og direktiv 2002/58.

Bemærkninger:

Til det af TI anførte om § 15, stk. 1, nr. 2 skal bemærkes, at bestemmelsen implementerer anbefaling 17 i regeringens handlingsplan. Formålet med bestemmelsen er, at politiet får adgang til fremadrettede tele- og udvidet teleoplysninger, umiddelbart efter oplysningerne registreres.

I denne bestemmelse ligger således et tidsmæssigt krav til politiets adgang til de fremadrettede oplysninger. Dette tidsmæssige krav er ikke en del af bestemmelsen i § 15, stk.1, nr. 1, hvorfor TI's anmodning ikke kan imødekommes.

Videnskabsministeriet skal yderligere bemærke, at begreberne ”teleoplysning / trafikdata” og ”udvidet teleoplysning / lokaliseringsdata” definitionsmæssigt adskiller sig væsentligt fra hinanden. Begreberne ”trafikdata” og ”lokaliseringsdata” kan derfor ikke anvendes i forbindelse med § 15.

TI finder desuden, at det bør tydeliggøres i bemærkningerne, at telelovens § 15 udvides på to områder:

- Forpligtelsen udvides fra kun at omfatte teletjenester, hvor trafikafviklingen sker via centraler til fremover at omfatte alle typer af teletjenester uanset anvendt teknologi.
- Forpligtelsen udvides fra de facto, jf. de hidtidige lovforslagsbemærkninger, kun at omfatte aflytning (herunder samtidig fremadrettet teleoplysning) til at omfatte alle typer af indgreb i meddelelseshemmeligheden på teleområdet (aflytning, teleoplysning fremadrettet, teleoplysning bagudrettet samt udvidet teleoplysning).

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet skal bemærke, at det af TI anførte er korrekt, og at TI ’s forslag til ændring i bemærkningerne kan imødekommes. På baggrund heraf indsættes under de almindelige bemærkninger til lovforslaget afsnit C. *Lovforslagets indhold, 1. Ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet* efter 3. afsnit og under bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til § 1, til nr. 1, efter 4. afsnit, følgende tekst:

”Forpligtelsen udvides således fra kun at omfatte elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, hvor trafikafviklingen sker via centraler til fremover at omfatte alle typer af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester uanset anvendt teknologi.

Forpligtelsen udvides fra de facto, jf. de hidtidige lovforslagsbemærkninger, kun at omfatte aflytning (herunder samtidig fremadrettet teleoplysning) til at omfatte alle typer af indgreb i meddelelseshemmeligheden på teleområdet (aflytning, fremadrettet og bagudrettet teleoplysning samt udvidet teleoplysning).”

TI finder det hensigtsmæssigt, hvis lovforslaget systematisk opdeler lovforslagsbemærkningerne til § 15, så aflytning, teleoplysning fremadrettet, teleoplysning bagudrettet samt udvidet teleoplysning behandles og omtales hver for sig.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil så vidt muligt præcisere bemærkningerne.

TI anmoder endvidere om, at ordlyden i tredjesidste afsnit på side 29 præciseres ved at ændre teksten fra "Udbydere er forpligtet til at udtage data," til "Udbydere er forpligtet til at udtage trafikdata," og at ordlyden i andensidste afsnit på side 29 præciseres ved at ændre teksten fra "... videregive de relevante oplysninger i læsbar form ..." til "videregive de relevante trafikdata i læsbar form".

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet bemærker, at begreberne "teleoplysning" og "udvidet teleoplysning" ikke anvendes i telelovgivningen. Disse begreber er derfor ikke defineret i telelovgivningen. § 15 omhandler indgreb i meddelelshemmeligheden og de begreber, der er knyttet hertil. Definitionsmæssigt adskiller begreberne "teleoplysning / trafikdata" og "udvidet teleoplysning / lokaliseringsdata" sig væsentligt fra hinanden. Begreberne "trafikdata" og "lokaliseringsdata" kan derfor ikke anvendes i forbindelse med § 15.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

TI's anmodning kan derfor ikke imødekommes.

Ordet "data" kan imidlertid erstattes af ordet "oplysninger", som viser tilbage til teleoplysning og udvidet teleoplysning. Tredjesidste afsnit på side 29 i det lovudkast, der blev sendt i høring får derfor følgende ordlyd:

"Udbydere er forpligtet til at udtage oplysninger, således at politiet alene modtager de oplysninger, som er omfattet af kendelsen (aflytning, teleoplysning og udvidet teleoplysning)."

TI bemærker yderligere, at det ikke i 4. afsnit på side 30 reflekteres, at der – som anført af TI på møderne i VTU-arbejdsgruppen - ikke er teknisk mulighed for at registrere celle-ID ud over første og sidste celle anvendt til et kald. TI anmoder derfor om, at følgende tilføjes til afsnit 4 på side 30: "Friske historiske masteoplysninger omfatter af nettekniske grunde altid kun oplysninger om den første og den sidste mast, som er anvendt til et opkald".

Bemærkninger:

Det er teknisk muligt at indrette et mobilnetværk således, at alle master, som en mobiltelefon har benyttet under en samtale, bliver registreret. På den baggrund kan den foreslåede tilføjelse ikke indsættes i bemærkningerne.

Lovforslaget § 1, nr. 4 (§ 15, stk. 4)

Datatilsynet anfører, at registrering og opbevaring af indholdet af en elektronisk kommunikation hos udbydere kan indebære en overtrædelse af persondataloven. Hvorvidt det er tilfældet, afhænger af udmøntningen af hjemlen i retsplejelovens

§ 786, stk. 4, 2. pkt., til at udstede logningsbekendtgørelsen, herunder omfanget af de data, som teleudbydere forpligtes til at udlevere. Datatilsynet foreslår derfor, at det eventuelt anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at registrering og opbevaring af indholdet af en elektronisk kommunikation hos udbydere kan indebære en overtrædelse af persondataloven.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet henviser til bemærkningerne under afsnit 1.2 om, at forslag til regler knyttet til logning er udgået af dette forslag, men vil blive fremsat senere.

ITEK og TI anfører, at teleudbydere med den foreslåede nye bestemmelse i telelovens § 15, stk. 4, vil blive forpligtet til at trimme deres systemer med henblik på en nedbringelse af leveringstiden og sikring af, at meget friske data også kan indgå. Krav til kort leveringstid for friske data kan indebære, at der skal etableres parallelle opsamlingsystemer for trafikdata, som alene skal benyttes til politiets anmodninger. ITEK og TI finder derfor, at sådanne ydelser bør finansieres af kunden (politiet) selv, hvorved en passende afvejning af det økonomiske og driftsmæssige hensyn med hensynet til politiets efterforskningsmuligheder bedre kan gennemføres. På den baggrund ønsker ITEK, at der indføres et nyt stykke 1a med følgende ordlyd i § 15 i teleloven:

Stk. 1a. Omkostninger til etablering og drift af det i stk. 1 nævnte udstyr dækkes helt eller delvist af politiet, hvis udstyret alene eller overvejende etableres og drives af hensyn til politiets efterforskningsmuligheder, og hvis funktionaliteten ikke var gældende pr. 31.01.06

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet henviser til afsnit 1.4 ovenfor.

Lovforslagets § 1, nr. 6 (§ 15 a, 15 b og 15 c)

(15 a)

Datatilsynet anfører, at det bør præciseres i lovforslagets bemærkninger, hvem der er dataansvarlig for ”OCH-databasen”. Datatilsynet bemærker i den forbindelse, at spørgsmålet om, hvem der er dataansvarlig for OCH-databasen, kan have konsekvenser med hensyn til, hvorvidt det er særreglerne i telelovgivningen eller persondataloven, der regulerer registrering i og videregivelse fra databasen.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet skal bemærke, at lovforslaget alene regulerer en pligt for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til at sørge for, at databasen er opdateret.

OCH blev etableret i forbindelse med indførelsen af reglerne om nummerportabilitet. Registrering og videregivelse af oplysninger fra databasen er derfor allerede omfattet af gældende lovgivning.

I forhold til angivelse af en dataansvarlig skal bemærkes, at OCH er ejet af TDC, Sonofon og Telia, som har delt de praktiske opgaver mellem sig og tager betaling fra de øvrige teleselskaber, som bruger OCH's faciliteter. OCH har etableret et samarbejde med PROGRATOR, som både udvikler og driver den tekniske database for OCH. Ejerforholdet og driften af OCH er ikke lovfæstet og kan derfor ændre sig.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Det er på den baggrund Videnskabsministeriets vurdering, at der ikke er behov for en ændring som den foreslåede.

ITEK og TI kan tilslutte sig målsætningen om tidstro opdatering af udbyderoplysninger i OCH. Denne målsætning kræver imidlertid ikke alene en funktional udbygning af OCH, men også nyudviklinger af støttesystemer hos udbyderne. ITEK og TI anbefaler på den baggrund, at den foreslåede § 15a først skal træde i kraft 1. januar 2007.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet anerkender behovet for nyudvikling af støttesystemer, hvorfor § 15 a først vil træde i kraft den 1. januar 2007, jf. ny § 4, stk. 4.

§ 4, stk. 4, får følgende ordlyd:

”Stk. 4. Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet § 15 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, træder, i kraft den 1. januar 2007”.

TI bemærker endvidere, at udkastet til lovforslag benytter terminologien ”operatør og udbyder” og ”mellempoperatør”. Begrebet ”operatør” er imidlertid ikke defineret i teleloven. TI anmoder derfor om at terminologien ændres til ”netudbyder og tjenesteudbyder”.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet bemærker, at TI's forslag kan tiltrædes. Begrebet ”operatør” vil derfor i vid udstrækning blive ændret til terminologien ”netudbyder og tjenesteudbyder”.

TI bemærker yderligere, at begrebet ”nummerportering” eller ”portering” benyttes om ethvert skift af udbyder, hvor kunden tager sit nummer med sig. TI foreslår derfor, at ordlyden ”... medmindre dette skift indebærer en portering af nummeret” ændres til ”... medmindre dette skift indebærer et skift af net”.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet finder, at TI's foreslåede ændring af ordlyden er mere korrekt, hvorfor forslaget kan tiltrædes. Afsnittet får derfor følgende ordlyd:

”Dette skyldes, at der i dag ikke er en pligt for udbyderne til at indberette oplysninger om en slutbrugers skift til et andet teleselskab til OCH databasen, medmindre dette skift indebærer et skift af net.”

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(15 b)

ITEK og TI finder det uhensigtsmæssigt, at udbydere skal registreres hos Rigspolitiet, når der ikke tilsvarende sker en registrering hos IT- og Telestyrelsen. ITEK og TI anbefaler, at registreringen i stedet foretages af den nationale telemyndighed i lighed med principperne i andre lande. Registreringen kan dermed understøtte det yderligere formål, at den synliggør pligter for udbydere efter telelovgivningen – herunder pligt til at bistå politiet.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet kan hertil oplyse, at registrering af teleudbydere vil ske hos Rigspolitiets telecenter, således at politiet umiddelbart har adgang til relevante oplysninger om udbyderforhold til brug for efterforskning af kriminelle forhold, herunder terrorbekæmpelse.

(15 c)

HK mener generelt at lovforslaget om ændring af telelovgivningens § 15 c (teleudbydernes registrerings- og udleveringspligt af trafikdata til politiet m.m.), som en del af regeringens antiterrorpakke, er alt for vidtgående.

Digital Rights finder generelt, at forslaget må overvejes nøje i forhold til dets brugbarhed i terrorbekæmpelsen og dets konsekvenser for almindelige borgere i lyset af de øvrige forslag om øget registrering af borgernes adfærd.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet skal bemærke, at forslaget vil en indgå i en samlet politisk drøftelse, jf. afsnit 1.5 ovenfor. Det skal tilføjes, at den foreslåede bestemmelse ikke indebærer krav om registrering af oplysninger.

ITEK, TDC og TI foreslår, at det præciseres, at en begæring om udlevering af oplysninger skal være skriftlig. Det begrundes af teleudbydernes ansvar for behandling og videregivelse til politiet af personhenførbare oplysninger. Da politiet hidtil har kunnet få udleveret disse oplysninger efter reglerne om edition, har der altid foreligget et skriftligt grundlag for teleudbydernes udlevering af disse oplysninger til politiet.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil præcisere bemærkningerne til forslaget, således at det fremgår, at politiets begæring i almindelighed vil være skriftlig. Men der kan naturligvis forekomme sager af særligt alvorlig eller hastende karakter, hvor der kan være nødvendigt at fravige skriftligheden. Derfor skønnes det ikke hensigtsmæssigt at indføre et egentligt formkrav i lovgivningen.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

CyberCity, ITEK, TDC og TI bemærker, at udlevering abonnementsdata, der ikke er indeholdt i 118-database kræver teleudbydernes aktive medvirken til at udfinde de ønskede oplysninger kunde-/ordresystemer mv.

Det bemærkes, at i dag kan politiet i overensstemmelse med retsplejelovens regler om betaling for udlevering af oplysninger efter editionskendelse (§ 300, stk. 3) opkræves betaling for udbydernes praktiske bistand i forbindelse med udlevering af abonnementsdata til politiet.

Bemærkninger:

Det er ikke hensigten, at forslaget skal ændre ved det generelle princip om betaling for bistand, således som det også gælder for udlevering af andre oplysninger efter f.eks. § 15 i dag. Dette vil blive præciseret i bemærkningerne.

Det skønnes ikke nødvendigt at indføre en hjemmelsbestemmelse svarende til retsplejelovens § 786, stk. 8, og § 804, stk. 5, hvorefter der kan fastsættes nærmere regler om godtgørelsen

ITEK, TDC og TI bemærker, at forslaget kan skabe tvivl om, hvorvidt det alene omfatter udlevering uden kendelse af oplysninger om en udpeget persons abonnementsoplysninger, herunder numre og e-adresser (navn til nummer), eller om det også gælder omvendt, altså oplysninger om navn på slutbrugere med bestemte numre (nummer til navn). Det bemærkes i høringssvarene, at den tværministerielle arbejdsgruppe ikke peger på, at nummer til navn er omfattet af anbefalingen. Derfor foreslås, at det præciseres, at forslaget alene vedrører udlevering uden kendelse af oplysninger om en udpeget persons abonnementsoplysninger, herunder numre og e-adresser (navn til nummer).

Der gøres i den forbindelse opmærksom på, at søgning om oplysninger fra nummer til navn kan betyde, at der skal udleveres en lang række navne, f.eks. hvis politiet har fået oplysning om 10.000 IP-adresser, der har været i forbindelse med en bestemt chattjeneste.

Derudover anføres i svarene, at søgning om oplysninger fra nummer til navn udgør et særligt problem i forbindelse med dynamiske IP-adresser, idet det også kan indebære udlevering af en lang række navne.

Bemærkninger:

Politiet har i efterforskningsmæssig henseende både behov for navn til nummer og nummer til navn-oplysninger.

Videnskabsministeriet vil præcisere bemærkninger til bestemmelsen, således, at det tydeliggøres, at bestemmelsen omfatter søgning både på navn og nummer. Videnskabsministeriet vil desuden præcisere, at bestemmelsen alene omfatter statiske oplysninger, idet registrering af oplysninger om dynamiske IP-adresser mv., skal ske i medfør af logningsforpligtelsen i retsplejeloven, og at udlevering af disse oplysninger må følge reglerne i retsplejeloven herom, herunder reglerne om retskendelse.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

TDC og TI foreslår, at ”abonnementsoplysninger” defineres i lovteksten.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet finder ikke anledning til at definere ”abonnementsoplysninger” i selve lovteksten, da dette begreb kan udvikle sig dynamisk i lyset af den teknologiske udvikling. Det skal i øvrigt tilføjes, at den foreslåede bestemmelse ikke indebærer krav om registrering af oplysninger. Den indebærer alene en pligt til at udlevere oplysninger.

TDC og TI stiller sig uforstående over for, hvorfor oplysning om IMSI ønskes udleveret. Det bemærkes i svarene, at IMSI er knyttet til SIM-kortet, og kan ikke ændres af brugeren. IMSI bruges kun på radiotrækningen, hvorfor IMSI tilhørende A-kunden aldrig kommer til hverken B-kundens kendskab og vice versa eller kan opsnappes ved aflytning.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet kan bekræfte, at krav om udlevering af IMSI-nummer efter nærmere overvejelse udgår af forslaget til ny § 15 c, idet ministeriet er enig i det anførte. Det er således i efterforskningsmæssig henseende nok alene at få telefonnummeret på abonnenten.

Politiet kan have behov for at indhente IMSI-nummer i forhold til situationer, hvor der forekommer udenlandsk roaming, men der vil i sådanne tilfælde være

tale om data, som udbyderen i givet fald skal logge, jf. den kommende logningsbekendtgørelse.

TDC og TI bemærker, at virkningerne af ændringen af editionsreglerne fra 2002 ikke er belyst i udkastet til lovforslag. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet siden gennemførelsen af terrorlovpakken i 2002 selv har haft mulighed for selv at træffe beslutning om edition, hvor retskendelse ikke kan afventes uden at indgrebs øjemed ville forspildes, jf. retsplejelovens § 806, stk. 3.

CyberCity, ITEK, TDC og TI finder, at det er en unødigt lempelse, at det fremgår af lovforslaget, at en udbyder er forpligtet til at udlevere abonnementsoplysninger til politiet, uden at betingelserne for edition skal være opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse i høringssvarene, at der næppe vil forekomme tilfælde af udlevering af abonnementsoplysninger, hvor betingelserne for edition ikke vil være opfyldt. På den baggrund foreslås, at bemærkningerne på side 7 og 8 om, at udlevering kan ske ”uden at betingelserne for edition skal være opfyldt”, udgår af lovforslaget.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Også Danske Medieres Forum opfatter forslaget som overflødig og kritiserer, at det fjerner den principielle retssikkerhedsgaranti, der ligger i, at udbyderen af elektronisk kommunikationstjeneste kan forlange domstolens mellemkomst inden udlevering af oplysninger om sine kunder.

Bemærkninger:

Forslaget om at lempe reglerne om edition indgår i regeringens handlingsplan, fordi den tekniske udvikling har medført, at der i dag er en række abonnementsoplysninger, ud over oplysningerne i 118-databasen, der er af afgørende betydning for politiets efterforskning. Forslaget ligger også i forlængelse af de regler, der i 2002 blev indført om adgangen til 118-databasen. Forslaget vil derfor blive opretholdt.

TDC og TI finder, at bemærkningen i udkastet til lovforslag (side 5 midten og side 6 midten), om at politiet hidtil har indhentet editionskendelse eller selv truffet beslutning om edition, hvis udbyderen ikke ”frivilligt” har udleveret ønskede oplysninger til politiet, indikerer en unødigt kritik af teleudbydernes hidtidige praksis, som bør udgå. Det tilføjes i høringssvarene, at udbyderne ved at udlevere oplysninger uden kendelse, påtager sig risikoen og ansvaret for, at udlevering af oplysninger om kunden er i overensstemmelse med såvel persondatalovens behandlingsregler (persondatalovens § 6), som telelovgivningens regler om pligt til hemmeligholdelse af telekommunikation mv. (telelovens § 13). Der henvises i øvrigt til Datatilsynets udtalelse af 9. december 2005 til TDC, hvoraf bl.a. fremgår, at der findes forhold som taler for, at teleudbyderne bør være tilbageholdende med at udlevere oplysninger om kunder uden retskendelse.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil præcisere bemærkningerne til bestemmelsen.

ITEK, TDC og TI foreslår, at det i bemærkninger til lovforslaget anføres, at udlevering af abonnentdata til politiet i henhold til den foreslåede nye § 15 c vil kunne ske i efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 3. Datatilsynet påpeger også, at de oplysninger, som forslaget omfatter, efter Datatilsynets vurdering er oplysninger om kunderelationer, som er underlagt persondataloven. Datatilsynet foreslår derfor, at det præciseres i bemærkningerne, at de der i forhold til persondataloven er tale om at præcisere, at der skal kunne ske videregivelse som beskrevet i forslaget.

Datatilsynet anbefaler endvidere, at det præciseres i bemærkningerne, at de oplysninger, denne bestemmelse omfatter, således ikke kan registreres i medfør af logningsbekendtgørelsen.

Endelig bemærker Datatilsynet, at det går ud fra, at udbyderes mulighed for at opbevare oplysningerne er begrænset af persondatalovens regler, herunder krav om opbevaringsperiode.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil præcisere bemærkningerne, således at det fremgår, at videregivelse af oplysningerne vil kunne ske efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 3.

IT-Politisk Forening kritiserer, at logningsbekendtgørelsen pålægger selskaberne at indsamle oplysninger, og at den foreslåede bestemmelse indebærer, at de indsamlede oplysninger skal udleveres uden dommerkendelse

Foreningen bemærker i forlængelse heraf, at tjenestebegrebet i forslaget forekommer uklar og henviser til eksempler om mail-servere i udlandet og tilfældet, hvor en borger benytter sin egen mailserver.

Bemærkninger:

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke krav om registrering af oplysninger. Den indebærer alene en pligt til at udlevere oplysninger.

Lovforslaget § 1, nr. 8 (§ 112)

TDC og TI bemærker, at der i udkastet til ændring af § 112 er indsat en bestemmelse om bødestraf for overtrædelse af den tidligere foreslåede nye § 15, stk. 4, om udlevering af friske historiske data. TI konstaterer, at bestemmelsen er indsat uden i øvrigt at være omtalt eller forklaret i udkastet til lovforslag.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet vil præcisere bemærkningerne til bestemmelsen, således at det fremgår, at der derved sikres parallelitet til overtrædelse af § 15, stk.3, der ligeledes omhandler udbyders praktiske bistand til politiet.

Lovforslagets § 4 (ikrafttrædelse)

Datatilsynet og ITB anfører, at lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse lægger op til, at ikrafttræden for så vidt angår historiske tele- og udvidet teleoplysninger skal ”times” i forhold til udstedelsen af logningsbekendtgørelsen. Der er nemlig tale om en række nye krav, der vil nødvendiggøre indkøb og installering af udstyr, som ikke findes som ”hyldevarer” hos leverandørerne af teleudstyr i dag.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Datatilsynet forudsætter, at det hermed ikke er hensigten, at der – førend logningsbekendtgørelsen er trådt i kraft – må ske registrering af personoplysninger i form af trafikdata i videre omfang, end hvad der i dag er lovligt efter telelovgivningen og persondataloven, mens ITB foreslår, at ikrafttrædelsesdatoen fastsættes ved bekendtgørelse for at undgå at ulejlige Folketinget flere gange.

ITEK anbefaler, at der indføres en implementeringsfrist på minimum 18 måneder fra evt. nye reglers ikrafttræden.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet henviser til bemærkningerne under afsnit 1.2 om, at forslag til regler knyttet til logning er udgået af dette forslag, men vil blive fremsat senere.

Til ITBs bemærkninger kan Videnskabsministeriet oplyse, at loven træder i kraft den 1. juli 2006 med de i loven differentierede ikrafttrædelsesdatoer. Det skaber implementeringsfrister på 12-18 måneder fra forslagens forventede ikrafttræden.

TI anmoder om, at ”aflytning” tilføjes til bestemmelserne § 4, stk. 3 og 4, således at der også for aflytning indføres rimelige implementeringsfrister på mindst 18 måneder.

TI bemærker i øvrigt, at andensidste og tredjesidste afsnit på side 34 ikke umiddelbart har at gøre med den nye § 15b, som vedrører registrering af teleudbydere hos Rigspolitiet.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet skal bemærke, at § 4, stk. 2 og 3 også omfatter ”aflytning”.

Ordlyden i § 4, stk. 2 og 3 bliver:

Stk. 2. Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet § 15, stk. 1, nr. 1 og 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, træder i kraft den 1. juli 2007, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. De krav, der følger af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet § 15, stk. 1, nr. 1 og 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, skal dog for så vidt angår udstyr, der er sat i drift inden 1. juli 2006, senest være opfyldt den 1. januar 2008.

Udbydere af kommunikationsnet og -tjenester har stadig med den nye bestemmelse pligt til at indrette centraler, så det er teknisk muligt at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden og til ved anskaffelse af centraludstyr at sikre, at dette er indrettet således, at indgreb i meddelelshemmeligheden er mulig.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Vedrørende TI's bemærkninger til side 34, skal Videnskabsministeriet bemærke, at afsnittet illustrerer, at der vil være en sammenhæng mellem omfanget af registreringspligten i medfør af den nye § 15 b og omfanget af, hvilke udbydere, der er omfattet af kravene til indretning af udstyr, jf. lovforslagets § 15, stk. 1, nr. 1. Muligheden for at fravige registreringspligten i medfør af § 15 b, stk. 2, vil således naturligt tage udgangspunkt i denne afgrænsning. Teksten vil blive præciseret, så sammenhængen fremgår tydeligere.

III. Bemærkninger til ændring af lov om radiofrekvenser

Danske Mediers Forum finder det for så vidt angår forslaget til ændring af lov om radiofrekvenser med henblik på at lovliggøre politiets indgreb i radio- og telekommunikation, relevant at fremhæve betydningen af visse mediers beredskabsforpligtelser, der er fastsat i medfør af radio- og fjernsynslovens § 88. Et indgreb bør således ikke forringe mulighederne for overholdelse af de beredskabsforpligtelser, der pt. påhviler DR, TV 2/DANMARK og de regionale TV 2 virksomheder med hensyn til at udsende meddelelser af beredskabsmæssig betydning til befolkningen. Der henvises i den forbindelse også til bekendtgørelse nr. 522 af 15. juni 2000 om programvirksomhed i Drogden-tunnelen.

Danske Mediers Forum skal derfor foreslå, at politiet får pligt til – i forbindelse med anmodningen om rettens tilladelse til at foretage indgreb i medfør af retsplejelovens § 791c – at redegøre for, hvorledes beredskabsforpligtelserne er taget i betragtning ved den konkrete udformning af det påtænkte indgreb i radio- og telekommunikation.

Bemærkninger:

Videnskabsministeriet er enig i, at der i forbindelse med politiets eventuelle forstyrrelse eller afbrydelse af radio- og telekommunikation bør tages hensyn til blandt andet visse mediers beredskabsforpligtelser. Danske Mediers Forums forslag til krav om redegørelse om forholdet til disse beredskabsforpligtelser i

forbindelse med rettens behandling af anmodninger fra politiet vedrører de nye regler i retsplejeloven om politiets indhentelse af retskendelse forud for et konkret indgreb. Da forslaget således vedrører Justitsministeriets forslag til ændring af retsplejeloven jf. L 217, vil det ikke blive behandlet yderligere her.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**